

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І.МЕЧНИКОВА
Кафедра філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Майя НІКОЛАЄВА

« 09 »

2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЛОСОФСЬКА ПРОПЕДЕВТИКА**

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність В10 Філософія

Освітньо-професійна програма Філософія

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософська пропедевтика». Одеса:
ОНУ, 2025. 17 с.

Розробники:

Старовойтова І.І., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри філософії

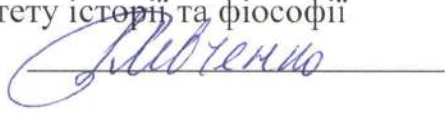
Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри (Інна ГОЛУБОВИЧ)

Погоджено з гарантом ОПП (Ірина СТАРОВОЙТОВА)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від 19 серпня 2025 р.

Голова НМК факультету історії та філософії (Галина ЛЕВЧЕНКО)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</u> Спеціальність <u>В10 філософія</u> Рівень вищої освіти: <u>Перший</u> <u>(бакалаврський)</u>	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	6 год.
		<i>семінарські</i>	
		16 год.	4 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	80 год.
		Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Філософська пропедевтика» – введення здобувачів у систему базових філософських дисциплін, розуміння філософії як особливої теоретичної сфери людського знання і гуманітарного пізнання та як потреби розвитку критичного типу мислення, актуалізованого сучасними викликами в глобальному і українському контекстах. Об'єкт вивчення виступає філософія як особлива теоретична сфера людського знання і пізнання. Курс націлений також на вироблення вмінь читання філософської літератури пропедевтичного спрямування, роботи зі словниками, енциклопедіями та іншою науковою літературою, філософської рефлексії та первинних навичок міркування. Ідея пропедевтики (від грец. “пропедео” — попередньо навчаю, готую) у Платона відігравала роль спеціальної процедури підготовки мислення до занять філософією.

Філософська пропедевтика – навчальна дисципліна, яка передусім навчальним дисциплінам з філософії та покликана налаштовувати здобувачів на бачення проблем, правильність їх формулювання та вирішення філософськими засобами. Актуальності даному навчальному курсу надає неможливість формування сучасної світоглядно-методологічної парадигми мислення без філософського теоретичного підґрунтя, необхідність аналізу нагальних проблем сьогодення засобами сучасної філософії.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння здобувачами специфіки філософського пізнання,
- розуміння теоретичного характеру філософії, внутрішнього логічного зв'язку проблематики основних її розділів,
- засвоєння філософської термінології;
- опанування важливих рис філософського мислення — рефлексивності та критичності;
- формування інтелектуальних навичок роботи з філософськими текстами.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

а) Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що передбачає застосування філософських теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

ЗК 2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

ЗК12. Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).

в) фахових (ФК):

ФК 1. Усвідомлення сенсу філософії, її дисциплінарного розмаїття та місця в системі культури.

ФК 12. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Розуміти сенс філософії, її місце в системі культури.

ПРН 2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.

ПРН 8. Мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання.

ПРН 10. Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.

ПРН 18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Вимоги до знань та вмінь. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- передумови та джерела виникнення філософії як критики міфологічної та буденної свідомості;

- теоретичний характер та смислоутворюючий зміст філософії;
- основну проблематику та категорії головних розділів філософії;
- місію та задачі сучасного університету, принципи академічної доброчесності;
- історію класичної університетської освіти, славетну історію ОНУ та філософії в Одесі;

вміти:

- аналізувати специфіку філософії, розрізняти види знання інших форм культури. виявляти теоретичний характер основних типів філософування;
- пояснювати внутрішній зв'язок основних розділів та функцій філософії;
- обґрунтовувати необхідний зв'язок з історичними формами наукового знання, виявляти взаємовпливи філософії і науки;
- користуватися фондами філософської літератури НБ ОНУ та ОДНБ;
- володіти навичками академічного письма закріплення навичок роботи з науковими словниками, довідниками, веб-ресурсами.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. ПРОПЕДЕВТИКА – НАВЧАЛЬНИЙ ВСТУП ДО ФІЛОСОФІЇ. ЗАСАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ. ІСТОРІЯ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Тема 1. Філософія, її походження, структура, проблематика й функції. Філософська культура – важлива складова загальної культури людини. Світогляд і філософія. Проблеми походження філософії. Особливості філософії у порівнянні з міфами, релігією, мистецтвом та наукою. Проблеми взаємовідношення філософії та науки. Специфіка філософського мислення та його риси: рефлексивність, універсальність, критичність. Проблематика філософського знання. Філософія й культура. Проблема національної філософії в рамках всесвітньої.

Тема 2. Історико-філософський процес як основа філософського плюралізму. Уявлення про предмет та основне питання філософії у різних філософських школах.

Розвиток філософії як система підходів, боротьба ідей, принципів і особистостей. Філософське вчення як система поглядів. Філософські напрями. Філософська школа. Диференціація та дивергенція філософських шкіл. **Філософський плюралізм. Історико-філософський процес як основа філософського плюралізму.** Уявлення про предмет та основне питання філософії у різних філософських школах. **Філософські системи як історичні утворення, «духовні квінтесенції епохи».** Основні функції філософії. Особливості філософського пізнання. Філософія й проблема методу.

Тема 3. Засади вищої освіти. Університет. Основні засади європейської вищої освіти: незалежність, нейтральність; спрямованість на наукове пізнання та розвиток; критичне осмислення знання; університет як культурний центр. Університет від класичного до сучасного. Концепції класичного університету (Вільгельм Гумбольдт про дослідницький університет; Джон Генрі Ньюмен про ліберальний (інтелектуальний) університет). Х.Ортега-і-Гассет: «Місія університету». Покликання університету через поєднання освіти, науки і культури. Історія Одеського університету. Рішельєвський ліцей. Новоросійський університет в 1865-1917 роках. Університет в СРСР (1918-1941 рр.). Університет в СРСР (1941-1944 рр.). Університет в СРСР (1945-1991 рр.). Сучасний університет та його структура. Присвоєння університету статусу національного. Ботанічний сад ОНУ. Зоологічний музей ОНУ. Палеонтологічний музей ОНУ. Астрономічна обсерваторія ОНУ.

Тема 4. Нерозривність прав і обов'язків здобувача. Університет як корпорація; корпоративна етика; партнерство «здобувач – викладач», «здобувач – здобувач», «здобувач – адміністрація» (взаємозалежність, взаємоповага, взаємовигідна співпраця як запорука успішного функціонування університету та виконання ним свого призначення). Академічна свобода. Інтелектуальна свобода. Свобода вибору ВНЗ, спеціальності, вибіркового предметів, теми наукового дослідження і наукового керівника. Академічна мобільність. Академічна культура. Академічна доброчесність. Інтелектуальна чесність. Інтелектуальна власність. Авторське право. Порушення академічної чесності. Право на здобуття якісної освіти, отримання належних знань і навичок, які дають змогу реалізувати себе як фахівця; підтримку й неупереджене ставлення з боку викладачів та адміністрації університету; на справедливе оцінювання результатів роботи.

Здобувач як партнер у пошуку знань. Обов'язки здобувача; регулювання університетськими положеннями. Діяльність студентського самоврядування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧА-ФІЛОСОФА

Тема 5. Історія філософії в Одеському університеті. Філософія в Рішельєвському ліцеї. Філософія в Новоросійському університеті. Г. Флоровський - здобувач і викладач Новоросійського університету. Філософія в ОДУ (1917 – п'ятидесяти роки). Філософія в ОДУ (60-95 роки). Відкриття в ОДУ філософського відділення. Відкриття в ОНУ філософського факультету. Філософський факультет (2000-2015).

Тема 6. Філософська література й робота з нею. Фонд Наукової бібліотеки ОНУ. Іменні фонди НБ ОНУ. Фонд Національної Наукової бібліотеки (м. Одеса). Фонд Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського. Бібліотека як просвітницький заклад. Бібліотеки інформаційного суспільства: ціннісні орієнтири діяльності. Перетворення бібліотек зі сховищ знань на центри глобальних інформаційних та наукових комунікацій. Бібліотека як важливий ресурсний центр інформації. Бібліотечні віртуальні виставки. Бібліотечний каталог. Інформаційні ресурси Інтернету. Онлайн-каталоги. Види видань навчальної, довідкової та наукової літератури. Джерельна база. Бази даних електронного каталогу. Пошук релевантної інформації в ЕК та базах даних бібліотек.

Тема 7. Складання бібліографічних списків до наукових робіт. Бібліографічний стандарт. Бібліографічний опис. Міжнародні правила складання бібліографічного опису. Процес складання бібліографічного опису. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел. Культура мовлення. Усна і писемна мова. Науковий стиль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. ПРОПЕДЕВТИКА – НАВЧАЛЬНИЙ ВСТУП ДО ФІЛОСОФІЇ. ЗАСАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ. ІСТОРІЯ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ										
Тема 1. Філософія, її походження, структура, проблематика й функції.	13	2	2		9	16	1	1		14
Тема 2. Історико-філософський процес як основа філософського плюралізму. Уявлення про предмет та основне питання філософії у різних філософських школах.	17	4	4		9	14	1	1		12
Тема 3. Засади вищої освіти. Університет. Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. Історія Одеського університету.	13	2	2		9	13	1			12
Тема 4. Нерозривність прав і обов'язків здобувача. Академічна доброчесність.	4	2	2							
Разом за змістовим модулем 1	47	10	10		27	43	3	2		38
Змістовий модуль 2. ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧА-ФІЛОСОФА										

Тема 5. Історія філософії в Одеському університеті.	13	2	2		9	24	1	1		22
Тема 6. Філософська література й робота з нею.	15	4	2		9	10	2	1		7
Тема 7. Складання бібліографічних списків до наукових робіт.	15	4	2		9	13				13
Разом за змістовим модулем 2	43	10	6		27	47	3	2		42
Усього годин	90	20	16		54	90	6	4		80

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія, її походження, структура, проблематика й функції.	2/1
2	Історико-філософський процес як основа філософського плюралізму. Уявлення про предмет та основне питання філософії у різних філософських школах. [1]; [2]; [3]; [4].	4/1
3	Засади вищої освіти. Університет. Одеський національний університет імені І.І.Мечникова. Історія Одеського університету. Історія філософії в Одеському університеті. [1]; [2]; [3]; [4].	2/0
4	Філософська література й робота з нею. Види видань навчальної, довідкової та наукової літератури. [1]; [2]; [3]; [4].	2/0
5	Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. [1]; [2]; [3]; [4].	2/1
6	Оформлення списку використаних джерел. Складання бібліографічних списків до наукових робіт. [1]; [2]; [3]; [4].	4/1
Всього:		16/4
[1] – робота з використанням тематичного словника [2] – обговорення додаткової й допоміжної літератури [3] – коментування першоджерел (творів мислителів з певної теми) [4] – використання таблиці з узагальненням інформації щодо розуміння предмета філософії в історії філософії		

6. Теми практичних занять

не передбачено.

7. Теми лабораторних занять

не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д.в.	Кількість годин з.в.
1	Філософська культура – важлива складова загальної культури людини. Світогляд і філософія. [1]; [2]; [3].	9	14
2	Розвиток філософії як система підходів, боротьба ідей, принципів і особистостей. [1]; [2]; [3]; [4].	9	12
3	Засади вищої освіти. Університет. Історія Одеського університету. [1]; [2]; [3].	9	12
4	Історія філософії в Одеському університеті. [1]; [2]; [3].	9	22
5	Бібліотека як важливий ресурсний центр інформації. Види видань навчальної, довідкової та наукової літератури. [1]; [2]; [3].	9	7
6	Складання бібліографічних списків до курсової роботи. [1]; [2]; [3].	9	13

	Всього	54	80
--	--------	----	----

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – робота з використанням тематичного словника
- [2] – обговорення додаткової й допоміжної літератури
- [3] – коментування першоджерел (творів мислителів з певної теми)
- [4] – використання таблиці з узагальненням інформації щодо розуміння предмета філософії в історії філософії

«В якості самостійної роботи здобувач може пройти професійні курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси, громадянську освіту, отримати відповідний сертифікат на освітніх платформах, що може бути зараховано як періодичний, поточний та фрагмент підсумкового контролю. Пропонуються до розгляду такі курси, які можуть бути визнані як періодичний, поточний контроль та/або бонусні бали (за бажанням здобувача):

1. Назва освітньої платформи, 2. назва онлайн курсу, 3. короткий опис, 4. посилання	Дотично до теми (та/або Компетентності, результати навчання, що формуються)
1.Prometheus, 2.«Філософія», 3.Курс "Філософія" відкритого доступу, розроблений спільно з КНУ імені Тараса Шевченка. Його мета — надати базові знання про історію та основні концепції філософії. Курс знайомить з ідеями ключових мислителів, від античності до сучасності, а також допомагає зрозуміти, як філософія вплинула на формування сучасної культури, науки та світогляду. Він буде корисним для тих, хто прагне розвинути аналітичні здібності та глибше осмислити фундаментальні питання буття, пізнання та цінностей. <i>/Для здобувачів гуманітарних та соціальних спеціальностей, які прагнуть зрозуміти основи філософії, її розвиток та роль у суспільній свідомості.</i> <i>Доступно постійно.</i> <i>Мова курсу- українська.</i> <i>Сертифікат з підписом викладача - по закінченню, за умови успішного виконання усіх завдань курсу.</i> <i>Курс триває- 7 тижнів./</i> 4. Філософія Prometheus <i>Критерій оцінки - обсяг за кредитами: 1 кредит (30 годин) - 10 балів до дотичної теми або змістового модуля. Максимальна кількість балів за неформальну освіту – не більше 2х кредитів.</i>	Модулі курсу: Вступ → Античність → Середньовіччя → Ренесанс → Новий час → Кант, Гегель → Сучасні напрями Дотичність до тем 1, 2. <i>ЗК 2, ЗК 3, СК 1, СК12, ПРН 1, ПРН 2, ПРН 18</i>
1.Prometheus, 2.«Критичне мислення для освітян», 3.Курс "Критичне мислення для освітян" є спеціалізованим і спрямований на розвиток навичок критичного мислення у педагогів. Його головна мета — навчити вчителів, як інтегрувати інструменти критичного мислення у навчальний процес. Програма курсу охоплює теми, пов'язані з розпізнаванням маніпуляцій, аналізом інформації, формуванням аргументованої думки та розвитком цих навичок у учнів. Він допомагає освітянам створити ефективніші методики викладання, що сприяють не тільки засвоєнню знань, а й розвитку самостійного мислення у їхніх вихованців. <i>/Для всіх, хто хоче активно впроваджувати новітні методики в освітню сферу та бути частиною освітніх реформ.</i> <i>Доступно постійно.</i>	Що потрібно для успішної діяльності: IQ, емоційний інтелект, мислення, розум, довіра? Наші цінності та емоційний інтелект або від чого залежить кінцевий пункт подорожі та задоволення у процесі? Критичне мислення: стратегії та процедури, свобода і необхідність. Базова техніка розвитку критичного мислення. Як забезпечити розвиток критичного мислення? Дотичність до теми 1,4, 6. <i>ЗК 2, ЗК 3, СК 1, СК12, ПРН 1, ПРН 2, ПРН 10, ПРН 18</i>

Мова курсу- українська. Сертифікат з підписом викладача - по закінченню, за умови успішного виконання усіх завдань курсу. Курс триває- 5 тижнів./ 4. Критичне мислення для освітян Prometheus Критерій оцінки - обсяг за кредитами: 1 кредит (30 годин) - 10 балів до дотичної теми або змістового модуля. Максимальна кількість балів за неформальну освіту – не більше 2х кредитів.	
--	--

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні. Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання».

9. Методи навчання

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишаються:

- *Словесні* (лекції; пояснення, бесіди, дискусії)
- *Наочні* (мультимедійні презентації) за допомогою використання комп'ютерної техніки й комунікаційних платформ Zoom, Classroom, Moodle, Viber, Telegram.
- *Практичні* (опрацювання лекційного матеріалу та довідкової й додаткової літератури, складання конспекту з першоджерел і тематичного словника, оформлення таблиці з узагальненням інформації щодо історії філософії).

Передбачається проведення групових (а за потреби і індивідуальних) консультацій.

10.Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності та всебічності.

- *Поточний* контроль – усне опитування на семінарському занятті;
- *Періодичний* контроль - оцінювання результатів самостійної роботи;
- *Підсумковий* контроль – залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти на семінарських заняттях

Вид роботи	Оцінка за національною шкалою	Кіль-кість балів	Критерії оцінювання
Складання тематичного словника	Відмінно	2	Здобувач вільно використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінологію, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, вчасно виконує завдання.
	Добре	1,5	Здобувач використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінологію; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, але допускає несуттєві неточності, вчасно виконує завдання.
	Задовільно	1	Здобувач самостійно застосовує алгоритм (методику) виконання завдання, відчуває труднощі у застосуванні теоретичних знань, філософської й наукової термінології, пошуку додаткової інформації, а допущені помилки, при

			підготовці, не дають можливості зробити правильні висновки; завдання виконує вчасно.
	Незадовільно	0,5	Здобувач планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані практичні уміння та навички, допускається грубих помилок у застосування філософської й наукової термінології; невчасно виконує завдання.
	Незадовільно	0	Здобувач не правильно виконав завдання для самостійної роботи, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)	Відмінно	5	Здобувач самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи. Робота відзначається багатством слововживання, аргументованою, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю
	Добре	4	Здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи, вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати
	Задовільно	2-3	За обсягом робота здобувача наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразненні основні думки, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим, аргументованішим, більш уваги слід приділити оформленню списку літератури.
	Незадовільно	1	Створеному здобувачем тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи, побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики, аргументованість; список літератури слід переробити.
	Незадовільно	0	Здобувач не якісно виконав опанування тексту, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Складання конспекту 3	Відмінно	3	Здобувач самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає

дода- тк- ов ої й до- помі- ж ної лі- тератур и			переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури. Робота відзначається багатством слововживання, аргументованою, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю
	Добре	2	Здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи, вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати
	Задовільно	1	За обсягом робота здобувача наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразненні основні думки, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим, аргументованішим, більш уваги слід приділити оформленню списку літератури.
	Незадовільно	0,5	Створеному здобувачем тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи, побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексики, аргументованість; список літератури слід переробити.
	Незадовільно	0	Здобувач не якісно виконав опанування тексту, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.

**Критерії оцінювання результатів виконання завдань для самостійної роботи
для очної/заочної форм навчання**

Самостійна робота	Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії оцінювання
Складання таблиці з узагальнен- ням інформації щодо розуміння розвитку предмета філософії в історії філософії	Відмінно	15-20/ 15-20	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної відповіді; вільно використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінологію, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, вчасно виконує завдання.
	Добре	9-14/9-14	Здобувач може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінологію; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, але допускає несуттєві неточності, вчасно виконує завдання.
	Задовільно	4-8/4-8	Здобувач самостійно застосовує алгоритм (методику) виконання завдання, відчуває труднощі у застосуванні

			теоретичних знань, філософської й наукової термінології, пошуку додаткової інформації, а допущені помилки, при підготовці, не дають можливості зробити правильні висновки; завдання виконує вчасно.
	Незадовільно	2-3/2-3	Здобувач планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані практичні уміння та навички, допускається грубих помилок у застосування філософської й наукової термінології; невчасно виконує завдання.
	Незадовільно	0-1/0-1	Здобувач не правильно виконав завдання для самостійної роботи, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Складання тематичного словника	Відмінно	-/5	Здобувач вільно використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, вчасно виконує завдання.
	Добре	-/4	Здобувач використовує набуті теоретичні знання, філософську й наукову термінології; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує інформаційні технології, але допускає несуттєві неточності, вчасно виконує завдання.
	Задовільно	-/3	Здобувач самостійно застосовує алгоритм (методику) виконання завдання, відчуває труднощі у застосуванні теоретичних знань, філософської й наукової термінології, пошуку додаткової інформації, а допущені помилки, при підготовці, не дають можливості зробити правильні висновки; завдання виконує вчасно.
	Незадовільно	-/2	Здобувач планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані практичні уміння та навички, допускається грубих помилок у застосування філософської й наукової термінології; невчасно виконує завдання.
	Незадовільно	-/1	Здобувач не правильно виконав завдання для самостійної роботи, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)	Відмінно	-/5	Здобувач самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи. Робота відзначається багатством слововживання, аргументованою, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю
	Добре	-/4	Здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує

			першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи, вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати
	Задовільно	-/3	За обсягом робота здобувача наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразненні основні думки, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим, аргументованішим, більш уваги слід приділити оформленню списку літератури.
	Незадовільно	-/2	Створеному здобувачем тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи, побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексика, аргументованість; список літератури слід переробити.
	Незадовільно	-/1	Здобувач не якісно виконав опанування тексту, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
Складання конспекту з додаткової й допоміжної літератури	Відмінно	-/5	Здобувач самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури. Робота відзначається багатством слововживання, аргументованою, граматичною правильністю та різноманітністю, стилістичною довершеністю
	Добре	-/4	Здобувач самостійно будує послідовний, повний, логічно викладений текст; загалом розкриває тему, висловлює основну думку; використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних філософських проблем, цитує першоджерела; якісно оформлює список літератури; дотримується структури написання роботи, вдало добирає лексичні засоби, проте ще має працювати над умінням виразно висловлювати власну позицію і належно її аргументувати
	Задовільно	-/3	За обсягом робота здобувача наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито, проте вона потребує глибшого висвітлення, має бути увиразненні основні думки, посилена єдність стилю, мовне оформлення різноманітнішим, аргументованішим, більш уваги слід приділити оформленню списку літератури.
	Незадовільно	-/2	Створеному здобувачем тексту бракує зв'язності й цілісності, урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи, побудоване висловлювання характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; потребує збагачення й урізноманітнення лексика, аргументованість; список літератури слід переробити.

	Незадовільно	-/1	Здобувач не якісно виконав опанування тексту, продемонстрував незадовільне знання понятійного апарату, не зміг застосовувати теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу. Або завдання не виконане.
--	--------------	-----	---

11. Питання для поточного та періодичного контролю

1. Предмет, мета, завдання та функції курсу «Філософська пропедевтика».
2. Філософія як історичний тип світогляду.
3. Проблеми взаємовідношення філософії та науки.
4. Специфіка філософського мислення та його риси: рефлексивність, універсальність, критичність.
5. Основні проблеми філософського знання.
6. Філософська культура – важлива складова загальної культури людини.
7. Проблема національної філософії в рамках всесвітньої.
8. Розвиток філософії як система підходів, боротьба ідей, принципів і особистостей до XIX ст.
9. Сучасні філософські напрями та школи.
10. Особливості філософського пізнання.
11. Філософія й проблема методу.
12. Основні засади європейської вищої освіти.
13. Університет як культурний центр: від класичного до сучасного.
14. Мислителі про покликання університету як поєднання освіти, науки і культури.
15. Одеський університет імені І.І.Мечникова: історія та структурні підрозділи.
16. Університет як корпорація; корпоративна етика.
17. Академічна свобода.
18. Академічна доброчесність та випадки її порушення.
19. Здобувач як партнер у пошуку знань та його обов'язки (університетські положення).
20. Діяльність студентського самоврядування.
21. Філософія в Одесі.
22. Бібліотека як просвітницький заклад інформаційного суспільства : ціннісні орієнтири діяльності.
23. Фонди наукових бібліотек України.
24. Бібліотечні каталоги та віртуальні виставки.
25. Види видань навчальної, довідкової та наукової літератури.
26. Джерельні бази, електронний каталог та пошук релевантної інформації.
27. Міжнародні правила складання бібліографічного опису.
28. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.
29. Оформлення списку використаних джерел.
30. Культура мовлення та її науковий стиль.

12. Розподіл балів, які отримують студенти Очна форма

Поточний контроль								Періодичний контроль СР	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
СЗ 1	СЗ 2	СЗ 3	СЗ 4	СЗ 5	СЗ 6	СЗ 7	СЗ 8	20	100
10	10	10	10	10	10	10	10		
Усього за модулем 1:40				Усього за модулем 2: 40					

СЗ- семінарські заняття

СР – самостійна робота (таблиця з узагальнення інформації щодо розвитку предмета філософії в історії філософії).

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ (очна форма)

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
Семінарські заняття	10	4	40	10	4	40
Усього			40			40
Усього	80					
СР. Складання таблиці з узагальнення інформації щодо розуміння категорій в історії філософії	20					
Усього	20					
Підсумкова сума балів	100					

Заочна форма

Поточний та періодичний контроль							Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
ТС	К	ПДж	Табл	СЛ	К	ПДж	100
10	10	20	20	10	10	20	
Усього за модулем 1: 60				Усього за модулем 2: 40			

ТС – тематичний словник

К – конспект з додаткової й допоміжної літератури

ПДж – першоджерела (твори мислителів з певної теми)

Табл – таблиця з узагальнення інформації щодо розвитку предмета філософії в історії філософії.

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ (заочна форма)

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)	Кількість балів за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів (максимальна)
СР (словник)	5	2	10	5	2	10
Усього			10			10
СР. Складання конспекту з додаткової й допоміжної літератури	5	2	10	5	2	10
Усього			10			10
СР. Опанування першоджерел (творів мислителів з певної теми)	10	2	20	10	2	20
Усього			20			20
СР. Складання таблиці з узагальнення інформації щодо розуміння категорій в історії філософії	20			-		

Усього	60	40
Підсумкова сума балів	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Написання, оформлення та захист курсових і дипломних робіт : метод. вказівки для студентів .../ Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Ф-т історії та філософії ; упоряд.: О. М. Луговий, Л. В. Новікова, Н. О. Петрова, О. О. Синявська, І. І. Старовойтова, І. В. Сумченко. Одеса : ОНУ, 2019. 47 с. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/25700>
2. Силабус курсу «Філософська пропедевтика».
3. Старовойтова І.І. Методичні вказівки з вибіркового курсу «Категорії філософії» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 033 Філософія факультету історії та філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. 26 с.
4. Старовойтова І.І. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософська пропедевтика». Одеса: ОНУ, 2025. 17 с.
5. Старовойтова Ірина Іванівна. Аналітична філософія. Еволюціонізм. Історія української філософії. Історія філософії. Методологічний анархізм. Неотомізм. Синергетика. Шовінізм. *Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник* / Під редакцією В.Л.Петрушенка. Львів: "Новий світ-2000", 2020. С.20 21, 70-74, 110-112, 120-121, 172-175, 212, 245-246, 339-340, 454-456.

14. Рекомендована література

Основна

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії: наук. посібник. Київ : інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. 238 с.
2. Бертран Рассел. Мистецтво філософствування. Лекція 1. Мистецтво раціонального припущення. *Актуальні проблеми духовності : зб. наук. праць* / відп. ред. Я.В.Шрамко. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. Вип. 18. С.81-97.
3. Гринів О.І. Нариси з історії філософії. Львів : Світ, 2018. 430 с.
4. Губерський Л. Філософія. Харків: Фоліо, 2017. 621 с.
5. Петрушенко В. Л. Філософія: курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів: Новий світ -2000, Магнолія плюс, 2019. 540 с.
6. Філософія. Навчальний посібник / Ю.М.Вільчинський, Л.В.Северин-Мрачковська, О.Б.Гасвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368с.
7. Фюрст М., Тринкс, Ю. Філософія / Пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. Київ: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 544 с.

Додаткова

1. Приходько В. В. Як писати вступ по-новому? *Філософські проблеми гуманітарних наук*. № 1(29) 2019. С.47-51. Гол.ред.: Губерський Л. В., акад.НАН України, д.філос.н., проф., КНУ імені Тараса Шевченка, заст.гол.ред.: Шашкова Л. О., д.філос.н., проф., КНУ імені Тараса Шевченка http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/fphn/fphn_2019_29.pdf
2. Туренко В. Е. "Київський період" творчості П. Копніна: основні аспекти філософської діяльності та спадщини. *Філософські проблеми гуманітарних наук*. № 1(29) 2019. С.10-21. Гол.ред.: Губерський Л. В., акад.НАН України, д.філос.н., проф., КНУ імені Тараса Шевченка, заст.гол.ред.: Шашкова Л. О., д.філос.н., проф., КНУ імені Тараса Шевченка.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Актуальні питання вищої освіти. Академічна доброчесність. URL: <https://onu.edu.ua/uk/research-council/aktualni-pytannia-vyshchoi-osvity>
2. Декларація про дотримання академічної доброчесності учасником процесу реалізації державної політики у сфері якості освіти. URL: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Deklar_pro_dobr.pdf
3. Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. URL : <http://www.filosof.com.ua/>
4. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL : <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Кодекс-академічноїдоброчесності.pdf>
5. Електр. бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського фак. Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
6. Наукова бібліотека ОНУ імені І. І. Мечникова . URL : <http://lib.onu.edu.ua/>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. URL : <http://www.library.univ.kiev.ua/>
9. Найвидатніші філософи світу та України. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dict.html>
10. Філософська енциклопедія Станфордського університету. URL : <http://plato.stanford.edu/>
11. Pan-European Platform on Ethics, Transparency and Integrity in Education (ETINED). Ethical behaviour of all actors in education. URL: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680692398>